1852. N°. 130.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 29 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 13 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 28 October.

Zitting van den Gemeenteraad van heden.

Afwezig de HH. M. G. ten Sande, Mr. H. Cock, Dr. J. Adriaans, Dr. C. W. H. van Kaathoven, Mr. G. P. van Outeren, J. H. Baron Taets van Amerongen, A. H. van der Boon Mesch, Mr. D. Tieboel Siegenbeek en Mr. N. Olivier.

De Notulen der vorige Vergadering zijn gelezen en vastgesteld.

De Burgemeester brengt rapport uit omtrent een bezoek in de Armbakkerij.

Is medegedeeld:

1°. Missives van de HH. Siegenbeek en Olivier, houdende dat ter zake van ambtsbezigheden de 1e eerst later, de 2e in het geheel niet, deze vergadering zullen kunnen bijwonen.

2°. Dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van den 20sten dezer maand Lit. B. N°. 6192. (3 Afd.) G. S. N°. 16, houdende goedkeuring van het raadsbesluit betreffende de teruggave van *f* 9.45 aan P. van Geer zoo voor zich als zijne medeeigenaren van de Societeit de Vriendschap, later de Nieuwe Societeit.

3°. Dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van den 19den dezer maand Lit. B. N°. 6055 (2 Afd.) G. S. N°. 19, houdende goedkeuring van de begrooting der Dienstdoende Schutterij alhier over 1853 sluitende in Ontvang en Uitgaaf ter somma van *f* 6046.60.

Overeenkomstig des Burgemeesters voorstel is goedgevonden deze aan te nemen voor kennisgeving.

Vervolgens is door den Voorzitter overgelegd, een request van Laurens Noordeloos, om te worden benoemd tot Commies bij de Plaatselijke Belastingen.

Is besloten overeenkomstig des Voorzitters voorstel dit even als vroeger ten fine van berigt en raad te stellen in handen van den Hoofd-Commissaris van Politie en Hoofd-Commies der Plaatselijke Belastingen.

Wordt voorts met algemeene stemmen overeenkomstig art. 149 der gemeentewet de Heer Mr. Nicolaas Sikkel Groos benoemd ter waarneming der betrekking van ambtenaar van den Burgerlijken Stand.

Alsnu is aan de orde de beraadslaging over de begrooting der plaatselijke ontvangsten en uitgaven dienst 1853.

Bij het wisselen der algemeene consideratien, gedurende welke de leden Cock en Adriaans in de Vergadering komen, stelt het lid Bake voor om de behandeling der begrooting nog eenigen tijd uit te stellen, en alzoo aan HH. Gedeputeerde Staten te verzoeken; dat deze Raad gedurende eene maand voor diligent worde gehouden met de inzending der begrooting van inkomsten en uitgaven over 1853.

En zulks in rondvraag gebragt zijnde is daartoe met 10 tegen 8 stemmen besloten.

Tegen hebben gestemd de HH. Groos, de Moen, van der Hoeven, Cock, Krantz, Gevers, Stoffels en Lisman.

Waarna de Vergadering wordt gesloten.

— Bij besluit van den 25sten dezer, heeft Z. M. het eereteeken tot belooning van eervolle langdurige werkelijke dienst bij de schutterijen, onder anderen nog toegekend aan: G. W. Koning, voormalig Kapitein, wonende te Koudekerk; A. P. van Disheeck, voorm. Kapitein; D. van Wijk, voorm. sergeant-majoor; W. P. van Hartrop, voorm. sergeant; J. Stikkelorum, voorm. korporaal; P. Lens en N. J. Wetrens, voorm. muzikanten; H. Tigelaar, A. Kiel en A. M. Hendriks, voorm. schutters; alle wonende alhier.

— Het Hoofdbestuur der Vereeniging ter bevordering van Fabriek en Handwerknijverheid heeft ter kennis gebragt van alle industrielen in ons Vaderland, dat het voornemens is, hen behulpzaam te zijn in al hetgeen voor de Tentoonstelling te New-York in 1853 wenschelijk zal worden geacht, en noodigt derhalve allen uit, welke genegen zijn voorwerpen in te zenden, zulks aan den Secretaris op te geven, ten einde daaruit te kunnen opmaken of de inzending genoegzaam belangrijk zal zijn, om de Nationale Industrie waardiglijk te vertegenwoordigen, in welk geval het alle pogingen, ook bij de Regering, zal aanwenden, om de noodige medewerking en ondersteuning te verkrijgen.

Ter herinnering dient, dat het vervoer der goederen uit Nederland en terug kosteloos geschiedt.

Men wordt verzocht de opgaven in te zenden, uiterlijk vóór of op den 6den November a. s. aan den Secretaris des Hoofdbestuurs, den Heer J. R. F. Nievergeld, te 's Gravenhage, bij wien alle inlichtingen dienaangaande verkrijgbaar zijn.

— Te Rotterdam is den 24sten overleden, in den ouderdom van 86 jaren, de Heer C. Dalen, Ridder der Orde van den Ned. Leeuw, de oudste op de lijst der Geneesheeren aldaar. Hij was sedert 61 jaren met uitstekende kunde en als waar menschenvriend werkzaam, tot dat zijn vergevorderde leeftijd hem noopte zijn praktijk vaarwel te zeggen.

— Te Gorinchem zijn proeven genomen met eenen N.-Amerikaanschen karnmolen, welke te Londen op de tentoonstelling aanwezig en door den Heer Mr. J. W. Schuurman afgeteekend, was nagemaakt. Die proeven, in 't bijzijn der Commissie van Landbouw en van eenige landlieden gedaan, hebben de waarde van dien molen zoo zeer overtuigend bewezen, dat een der aanwezige landbouwers dadelijk naar dit model een karnmolen voor zich heeft doen vervaardigen.

— Het getal Predikanten bij de Hervormde eeredienst hier te lande, bedraagt thans 1432, dat bij de Evangelisch-Luthersche 58, dat bij de Herstelde Evang. Luthersche 7, dat bij de Doopsgezinden 30 en dat bij de Remonstrantsche 24. Als bezoldiging, meest van candidaten, voor de hulpdienst bij de Hervormden en Lutherschen, betaalt het Rijk *f* 4,600. Voor nieuwe standplaatsen, verhoogingen of personele toelagen, hare plaats vervangende, is op de begrooting voor de Hervormde eeredienst, over 1853, ruim *f* 6,000 gebragt.

Ofschoon de behoefte aan nieuwe Predikantplaatsen als dringend erkend moet worden, laat het zich toch niet aanzien dat het daarvoor beschikbare in 1853 geheel zal moeten worden toegekend, naardien bij het toekennen van tractementen voor nieuwe standplaatsen, gewoonlijk over het jaar waarin daartoe wordt besloten, het bedrag ten deele of zelfs geheel beschikbaar blijft, daar zoodanige toekenning meestal verband houdt met de stichting van kerkgebouwen en pastorijen, van welker voltooijing de gelegenheid tot het beroepen van een Predikant, en mitsdien de ingang van zijn tractement afhankelijk is. Overigens houdt men steeds eenig gedeelte bestemd tot het verleenen van tijdelijke tegemoetkoming aan Predikanten, die anders de achtbaarheid van hunnen stand niet zouden kunnen ophouden. Er zijn toch vele Leeraars, belast met talrijke huisgezinnen, wier lage bezoldiging voor de behoeften van die huisgezinnen niet toereikend is. Vermits hunne opvolgers eventuëel in gunstiger omstandigheden kunnen verkeeren, is het in het belang van 's Rijks kas, om de gezegde reden, geen vaste tractements-verhooging te verleenen, maar zich te bepalen, zoo als geschiedt, bij tijdelijke ondersteuning, waar anders de last der zorgen, den ijver en de geschiktheid tot de waarneming van het gewigtig Leeraarsambt zou onderdrukken.

De behoefte aan hulpdienst neemt toe en wordt te dringender naarmate in de behoefte aan nieuwe Leeraars tractementen minder gereed voorzien wordt. Er kon dus voor 1853 niet minder worden geraamd dan voor 1852 is toegestaan, ofschoon in 1851 voor dit onderwerp minder is uitgegeven. Deze post staat overigens in naauw verband met de posten voor Leeraars tractementen, daar hetgeen er uitbetaald wordt, strekt, tot tijdelijke voorziening in Leeraarsdienst, ook in gemeenten, die nog geen eigen Leeraar bezitten.

— Ten einde te gemoet te komen aan de reeds lang gevoelde behoefte aan eene vermeerdering van het getal Luitenants ter Zee der 2de kl. en Adelborsten der 1ste kl., is het getal der eerstgemelde bij de begrooting voor 1853, in raming gebragt op 200 en dat der laatstgemelde op 100.

Het corps Officieren van Gezondheid ter zee is niet compleet, en het laat zich niet aanzien, dat men daartoe in 1853 zal geraken.

Uit hoofde van de voortdurende behoefte die er bestaat aan geneeskundigen bij 's Rijks zeemagt, is voor 1853 het getal kweekelingen bij 's Rijks hospitaal te Utrecht, tot 30 moeten opgevoerd worden.

Voor daggelden van werklieden op de werf te Amsterdam is op de begrooting *f* 234,452.72, te Hellevoetsluis *f* 98,643.25½, te Vlissingen *f* 171,692.07½ en te Willemsoord *f* 107,587.65½ uitgetrokken.

— De verkoop van bij het typographisch bureau vervaardigd wordende kaarten, waarvan de kosten aan vervaardiging door het Departement van Oorlog worden gedragen, heeft tot nu toe opgebragt *f* 8,703.50.

— De Regering is door den handel aangezocht om eenige oorlogsschepen te zenden naar de zuidkust van Australië, ten einde aan hare roeping te voldoen. De noodzakelijkheid daarvan is toegestemd. Bij de beperktheid der fondsen voor de Marine, zullen vooreerst twee schepen van voldoend charter, met bestemming naar Oost-Indië, in het laatst van het jaar naar Australië vertrekken. Op grond echter van 't ongenoegzame hiervan en om meerdere redenen is de sterkte der active zeemagt, buiten de gewoonlijk in Oost-Indië in dienst zijnde 400 inlandsche zeevarenden, gebragt op een getal van 6087 koppen.

's GRAVENHAGE, 28 October.

Z. M. heeft benoemd tot Burgemeester te Fort Bath c. a. J. de Jager.

— Z. M. heeft bij besluit van den 26sten benoemd tot Ontvangers der registratie en domeinen: te Groenlo, den Heer B. Carbasius, thans Ontvanger te Texel; te Texel, den Heer G. E. Termaat, thans Surnumerair der registratie en domeinen; te Goor, den Heer B. A. Poulie, thans Surnumerair der registratie en domeinen.

— Z. M. heeft den Kolonel J. P. Delprat, van het corps Ingenieurs, Mineurs en Sapeurs, Kommandant der Koninklijke Academie voor de Zee- en Landmagt, op zijn verzoek, eervol ontslag uit laatstgemelde betrekking verleend, met dankbetuiging voor de vele en gewigtige diensten, door hem gedurende eene reeks van jaren in die betrekking bewezen; en in zijne plaats benoemd den Majoor J. P. C. van Overstraten, van het regement Veld-Artillerie, wordende hij tevens overgeplaatst bij den staf van het wapen der Artillerie.

— Het *Staatsblad* N°. 184, behelst het besluit van den 17den October 1852, houdende intrekking der bepalingen, voorkomende onder litt. *c.* en *d.* van dat van 9 Januarij 1841 (*Stbl.* N°. 2). Dit besluit behelst de volgende overweging:

»Overwegende, dat de voorwaarden onder litt. *c.* en *d.* van het Kon. besl. van 9 Januarij 1841 (*Stbl.* N°. 2) opgelegd aan de afgescheidenen van het Hervormd kerkgenootschap, welke zich als eene Christelijke afgescheidene gemeente zouden verlangen te vestigen, geheel overbodig zijn te achten, naardien met opzigt tot laatstbedoelde bepaling in het bijzonder het niet afleggen van zoodanige verklaring geene de minste inbreuk kan maken op de regten welke het Hervormd of eenig ander kerkgenootschap, krachtens welken titel ook, bezit." De bij dit besluit ingetrokken bepalingen luiden aldus:

c. »Eene verklaring, dat zij in de kosten van hunne eeredienst, mitsgaders in de verzorging van hunne behoeftigen buiten bezwaar van het Rijk zullen voorzien; zullende echter deswege geen andere waarborg worden gevorderd."

d. »Gelijke verklaring, dat zij nimmer eenige aanspraak zullen maken op de bezittingen, inkomsten en regten van het Hervormd kerkgenootschap of van eenige andere Godsdienstige gezindheid, en aan de wetten van den staat zullen gehoorzamen."

— Het *Staatsblad* N°. 185 behelst een besluit van den 19den October 1852, houdende nadere uitbreiding van dat van 31 Januarij 1824, betrekkelijk de vergunning ter oprigting van sommige fabrieken en trafieken. Dit besluit bepaalt, dat »de magazijnen of hoopen van beenderen en lompen opgenomen worden onder de inrigtingen, welke volgens art. 3 van het Kon. besluit van 31 Jan. 1824, niet dan na verkregene toestemming der plaatselijke besturen kunnen worden daargesteld of veranderd."

Beide Kon. besluiten zijn gisteren uitgegeven.

— Op den 25sten dezer is tusschen onze Regering en de Beijersche eene overeenkomst geteekend tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners.

— Den 25sten dezer heeft de Minister van Binnenl. Zaken aan de Heeren Gebroeders Zur Mühlen en Taylor, Makelaars en Scheeps-Agenten aan het Nieuwe Diep, onder zekere bepalingen, vergunning tot wederopzeggens toe verleend voor eene geregelde stoombootdienst tot vervoer van reizigers en goederen tusschen het Nieuwe Diep, Texel en Harlingen.

— De Tweede Kamer houdt heden middag ten drie ure eene zitting.

— De Eerste Kamer zal morgen ten half 2 ure hare werkzaamheden hervatten.

— In de residentie is aangekomen de Baron Bentinck, gevolmagtigd Gezant van Z. M. den Koning bij het Hof van Groot-Brittannië.

— De Kon. Nederl. Maatschappij tot aanmoediging van den Tuinbouw zal alhier hare jaarlijksche algemeene vergadering houden op Zaturdag, den 6den November aanst., in het gebouw der Maatschappij Diligentia, des namiddags ten 1½ ure. In die vergadering zal, o. a. aangeboden worden het programma der negende Tentoonstelling, te houden alhier in April 1853.

— Uit Luxemburg wordt berigt, dat de oogst van de rogge die van een gewoon jaar is, de haver uitmuntend is gelukt, doch de aardappelen daarentegen klein en ziek zijn; de overige voedingsmiddelen waren in overvloed geteeld.

— De laatste vijf dagen tot Dingsdag, zijn te Scheveningen wederom 24 haringschuiten aangekomen, gezamenlijk aanbrengende 1,708,000 stuks haring. Met de haringvisscherij is het tot dusver bij uitstek gunstig gesteld, daar toch verleden jaar, toen die visscherij ook zeer gezegend is afgeloopen, op dezen tijd nog slechts 79,300 stuks haring waren aangebragt en alzoo 2,121,000 minder dan nu. De haring houdt zich in menigte op onze kust op, zoodat de visschers, die hier visschen, veel vangen en slechts weinige dagen afwezig blijven. Intusschen is de haring onder den Engelschen wal veel grooter en hooger in prijs, dan die op onze kust.

Dingsdag zijn nog aangekomen vier schuiten, eene met 124,000, eene met 105,000, eene met 87,000 en een met 83,000 stuks; terwijl er dezen morgen weder eene in het gezigt is. Het heugt niemand, dat binnen zoo weinige dagen zooveel haring is aangevoerd, maar eenige reeders wachten echter nog steeds hunne vaartuigen.

DORDRECHT, 27 October.

In den avond van den 19den dezer is hier zekere D. G. aangerand door eenige kanonniers, in eenigzins beschonken toestand, een hunner gaf hem een slag met eene flesch op het hoofd, welke wel pijn, doch geene uitwendige verwonding veroorzaakte, en D. G. ging zonder geleide naar huis. Te huis gekomen heeft hij aan zijne huisgenooten, die reeds te bed waren, niets van het voorgevallene medegedeeld, en bijna geen woord gesproken. Den volgenden ochtend was hij geheel bewusteloos en moest naar het gasthuis overgebragt, alwaar hij, na vier dagen lijdens, welken tijd hij sprakeloos heeft doorgebragt, in den avond van ll. Zaturdag is overleden. De dood is waarschijnlijk veroorzaakt door uitstorting van bloed in de hersenen. De geregtelijke stukken zijn aan den bevoegden Auditeur-Militair opgezonden.

AMSTERDAM, 27 October.

De Arr.-Regtbank heeft heden uitspraak gedaan in de zaak, betreffende het instorten van het pakhuis, *de Roode Schulpen*, alhier, en alle drie beklaagden (den timmerman, metselaar en slooper) vrijgesproken, overwegende, dat, hoezeer het gebleken was, dat de beklaagden onvoorzigtig hebben gewerkt, het echter volstrekt niet blijkt, dat de instorting, eerst 4 dagen daarna gebeurd, daardoor ontstaan is.

VLISSINGEN, 24 October.

Gisteren arriveerde alhier de Graaf von Königsmarck, Pruisisch Gezant aan het Nederlandsche Hof, om de Pruisische oorlogschepen te bezoeken. Heden geschiedde zulks onder het salvo van de korvet Amazone. Gisteren werd de bemanning van het fregatschip de Gefion vermeerderd met een Evang. Prot. Geestelijke, en heden met een corps muziekanten. Dit schip zal waarschijnlijk in deze week op de reede gaan; nog wordt alhier het Pruisische transportschip Mercur verwacht.

Heden geeft de commodore Schröder een prachtig diner aan boord van de Gefion, waarbij zich het opgemelde muziekcorps zal doen hooren.

GRONINGEN, 26 October.

Zaturdag ll. hadden wij alhier bijzonder schoon weder, en de lucht was, naar den tijd des jaars gerekend, buitengewoon warm; echter barstte hierop des avonds ten half 9 een onweder los. Bijna in alle rigtingen werd de lucht door den bliksem doorkliefd, waardoor buiten de Boteringepoort een schaap in de weide getroffen en gedood werd. Omstreeks half 11 is de bliksem geslagen in eene boeren behuizing te Westernieland, waardoor het achterhuis met al de zich daarin bevindende granen en zaden eene prooi der vlammen is geworden. Het vee werd nog bijtijds gelukkig gered. De behuizing was voor brandschade verwaarborgd, maar de schade is evenwel voor den bewoner nog aanzienlijk.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 25 October.

De stoomvaart tusschen deze stad en Antwerpen is in den afgeloopen zomer verdriedubbeld. De reis wordt gewoonlijk binnen 17 uren gemaakt. Op de Noordermarkt was door geduriger toevoer van ooft en groenten uit België, de prijs zeer verminderd.

— Alhier is door den laatsten post uit Zuid-Amerika eene lading diamanten aangebragt ter waarde van bijna 20,000 £.

— Een koopman te Liverpool geraakte voor eenige jaren failliet met eene schuld van 20,000 £. Hij begon echter op nieuw zaken, en maakte dezer dagen in het ijzer eenen winst van 40,000 £, waarmede hij zijne oude schuldeischers afbetaalde, met de rente.

BELGIË.

BRUSSEL, 26 October.

De Kamer van Afgevaardigden heeft bij eene tweede stemming gisteren den Heer Delfosse met 54 stemmen tot Voorzitter verkozen, de Heer Delehaye had er 49 verkregen. De talrijke toehoorders hebben, bij het vernemen van dien uitslag, een vreugdegejuich aangeheven. De meerderheid is echter gering, en men ziet alsnu de maatregelen van het hoog bestuur met belangstelling te gemoet. Reeds beschuldigt een der hoofd-organen van de clericale partij regtstreeks den Koning, van de partijen geenszins op eene eerlijke wijze te hebben geraadpleegd, en meent het zijne lezers te moeten doen opmerken, dat een dergelijk gedrag voor 't minst vreemd moet voorkomen.

— De bevolking dezer stad beloopt thans volgens officiële opgaaf 146,986 zielen.

— Door eene gazontploffing in eene steenkolenmijn bij Dour hebben 20 arbeiders het leven verloren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 October.

Een Lyonsch dagblad had de ondernemers van den spoorweg van Parijs naar Lyon, die den arbeid des Zondags niet deden staken, in den thans veldwinnenden ijver voor de heiligheid van den Zondag, hevig aangevallen en tevens het gouvernement gelaakt als zijne eigen verordeningen straffeloos latende schenden. De Minister van algemeene Policie heeft wegens dat artikel aan den uitgever van het bedoelde dagblad eene waarschuwing doen toekomen met uitdrukkelijke herinnering eener vroegere verklaring van het gouvernement, inhoudende »dat het de inachtneming der godsdienstige wet wenscht en die zoekt te bevorderen door met een goed voorbeeld voor te gaan, maar noch verpligt noch bevoegd is in eene gewetenszaak meer te doen dan dat,

en derhalve geen verbod van arbeid of van verkoop op Zondag zal uitvaardigen.".

— De beroemde Arabische hengst El-Haz, die de President van den Sultan van Turkije heeft ten geschenke gekregen en te Algiers reeds is aangekomen, stamt, volgens echte bescheiden, in regtstreeksche lijn af van Fathmé, de merrie van Mahomed, in de 7de eeuw onzer jaartelling.

— Bijna alle lieden die zich met de staatkunde inlaten, hebben dezen morgen over de post de volgende uitnoodiging gekregen in een zwarte lijst gesteendrukt met de gebruikelijke lijksieraden. Wij laten hier den Franschen tekst volgen die in het Nederduitsch nagenoeg op de bijgevoegde vertaling uitkomt en getiteld is:

Uitvaart der Burgeresse de Fransche Republiek.

Partisans de la République,	Gij, ijv'raars voor de Républiek,
Grands raisonneurs en politique	Groot-redenaars in politiek,
Dont je partage la douleur,	Wier smart mijn droefheid evenaarde;
Venez assister en famille	Komt sluit u thans met de uwen aan;
Au grand convoi de votre fille	Om met haar lijkstoet op te gaan,
Morte en couches d'un Empereur.	Daar ze in de kraam bezweek, toen
L'indivisible citoyenne,	(zij een' Keizer baarde.
Qui ne devait jamais périr,	De Burgeres die nimmermeer
N'a pu supporter sans mourir	Bezwijken moest, leed al te zeer
L'opération césarienne.	Door deze Keizersnede.
Mais vous ne perdrez presque rien,	Zij stierf; maar gij verliest niet veel,
O vous que cet accident touche,	Al is de droefheid thans uw deel,
Car si la mère est morte en couche,	Want is de moeder dood, het kind
L'enfant du moins se porte bien.	(leeft wel te vrede.

— De Belgische *Indépendance* en *Emancipation* zijn eergisteren hier in beslag genomen.

— De Predikant J. J. Hosemann heeft aan den redacteur der *Esperance* verzocht den volgenden brief te plaatsen, dien hij vergeefs aan de *Presse* en het *Journal des Débats* had aangeboden:

Parijs, 11 Sept. 1852. Mijnheer, de *Presse* bevat heden eenen brief, in welken men het volgende leest: »De Heer Proudhon heeft reeds geschreven: Luther, het gezag der Kerk ontkennende, bevestigde als gevolg, het gezag van de Rede, en lag den eersten steen van de nieuwere wijsbegeerte."

Veroorloof mij, om mij tegen die bewering van den Heer Proudhon te verheffen, die door den correspondent van de *Presse* is herhaald. Nergens heeft Luther iets dergelijks gezegd of kunnen zeggen. Wel verre van de menschelijke rede, of van één persoon, of algemeen genomen, in plaats van het gezag der Kerk te stellen, heeft hij standvastig het eigen gevoel ondergeschikt gesteld aan de Heilige Schrift, dat is te zeggen, aan het Woord of de geopenbaarde en geschrevene Rede van God; alleen verklarende dat dit Goddelijke Woord zijn eigen licht en gezag met zich brengt. Zie daar, Mijnheer, ik beroep mij op allen die de grondslagen der Protestantsche Kerk wel kennen, de hoofdleer van Luther en der hervorming, wier ware beginselen dagelijks in Frankrijk miskend worden, zoo wel door degenen, die van de groote beweging der 16de eeuw afkeerig zijn als door degenen die haar goedkeuren.

— Dr. Gobat, vroeger Zendeling in Abyssinië, thans Protestantsch Bisschop te Jerusalem, is te Genève aangekomen.

— De bergen zijn in de Opper-Loire reeds met sneeuw bedekt.

— In Fransch-Guyana is door eenige getransporteerden eene poging gedaan, om eene goelet te bemagtigen, die echter is mislukt. Twee hunner werden gedood en verscheidene gekwetst.

Het *Journal des Débats* had steeds de doelmatigheid der oprigting van een strafgesticht aldaar betwist en had daarbij ook gewezen op den slechten indruk welken die maatregel op de vrije ingezetenen dier kolonie zoude maken. Thans zegt het genoemde blad: »Al de ons toekomende berigten toonen dat de vestiging der strafkolonie de wel te voorziene bezwaren ontmoet. Ook onze beduchtheid voor den indruk daarvan op de vrije ingezetenen wordt reeds bewaarheid. De vrije bevolking beschouwt zich als opgeofferd aan de galeiboeven; zij ziet de toekomst met angst te gemoet, en zij heeft den nieuwen Regerings-Commissaris, die met een gevolg van booswichten kwam, niet zeer vriendelijk ontvangen. Onder de gegoeden zijn er, die reeds spreken van voornemens om zich van hunne eigendommen te ontdoen en het land te verlaten; anderen hebben hun ontslag genomen uit de gemeentelijke betrekkingen die zij vervulden; allen beklaagden zich, en zeiden dat men hen ruineerde; alle maatregelen der overheid werden door hen angstig gadegeslagen en meestal opgevat als tegen hen gerigt: zoo zijn de gemoederen van weerszijden verbitterd, en thans is de kolonie, in de daad in eene zeer moeijelijke gesteldheid."

— In 1849 begon een ingezeten van Algerië de teelt der meekrap, die aldaar in het wild groeit. Voor eenigen tijd oogtste hij de eerste vrucht in, en een gedeelte daarvan werd van regeringswege aan deskundigen tot onderzoek gegeven. Volgens het verslag van dit onderzoek is er geen twijfel meer aan de deugdzaamheid der Algerijnsche meekrap, en den goeden prijs dien de nijverheid van Frankrijk niet alleen, maar ook van het buitenland, daarvoor zal besteden.

ITALIE.

ROME, 20 October.

Ll. Dingsdag heeft de Paus den Hertog van Modena ter maaltijd verzocht, in den tuin van het Quirinaal. Het gebruik verbiedt den Paus om in een zijner twee paleizen alhier, iemand aan zijne tafel te noodigen, maar het staat hem vrij wanneer hij niet in een dier paleizen is gehuisvest.

— De Paus heeft in het geheim consistorie, den 27sten September gehouden, waaromtrent nu eerst berigten worden medegedeeld, al de daden en wetten, welke door de Regering van Nieuw-Grenada in Z.-America waren tot stand gebragt, als strijdig met de Roomsche leer, voor nietig verklaard.

— De stad is thans in de volmaakste rust, en door de werkzaamheid der Policie worden de rooverijen op den grooten weg, die anders op dezen tijd bij de aankomst van vreemdelingen vooral plaats hadden, van dag tot dag zeldzamer.

— De lijfwacht van den Paus is nog niet in orde. De Graaf Astier wil de orde van Malta herstellen en die bestemmen tot bescherming van den Paus. Anderen echter geven de voorkeur aan eene lijfwacht van Zwitsers.

— Te Castel-Gandolfo hebben de monniken in het Benedictijner klooster den eersten Donderdag dezer maand, een maaltijd gehouden van 40 personen, waarbij de Fransche Gezant en de Fransche Generaals aanzaten.

— Te Sinigaglia zijn na een regtsgeding van drie jaren, door het Pauselijke Geregtshof 24 inwoners ter dood veroordeeld en door Oostenrijksche soldaten doodgeschoten. Voor zekeren Simoncelli die aan hun hoofd stond, had de Generaal Gemeau nog vergeefs bij den Kardinaal Antonelli genade verzocht.

TOSCANE.

FLORENCE, 20 October.

Het *Journal des Débats* zegt, — omtrent het alhier wegens afval van de Staatskerk gevelde strafvonnis, waarbij twee Toscaansche onderdanen, een herbergier alhier en zijne huisvrouw, door het Koninklijk geregtshof zijn veroordeeld, de een tot $4\frac{1}{2}$ jaar gevangenisstraf met dwangarbeid en de ander tot $3\frac{1}{2}$ jaar gevangenisstraf, omdat zij de Protestantsche godsdienst omhelsd en getracht hadden anderen tot haar over te halen, — »wanneer men in een Christenland naast onze grenzen, stille burgers tot dwangarbeid ziet veroordeelen wegens het lezen der Heilige Schrift in de landtaal, hoort men gaarne, de verzekering door den President op zijne reize gedaan, dat hij gewetensvrijheid wil doen eerbiedigen, zoodat althans Frankrijk geen gevaar loopt van wederom eene herroeping van het Edict van Nantes te beleven. Wij hebben hier niet met eenige bijzondere geloofsbelijdenis te doen: wij plaatsen ons eenvoudig op het algemeene terrein, dat van de gewetensvrijheid. Krachtens dit beginsel heeft het Roomsche hof de voorgenomen veranderingen in de inrigting der kerk in Engeland doorgezet, en zijn doel aldaar bereikt. Op het terrein van de scheiding der wereldlijke en geestelijke aangelegenheden heeft het in den naam der gewetensvrijheid, Kardinalen en Bisschoppen aangesteld in een Protestantsch land tegenover eene nationale kerk.

Indien zij die toen, in Engeland of Frankrijk of elders, de godsdienstvrijheid en de onafhankelijkheid der geestelijke orde van zaken staande hielden, allen te goeder trouw waren en niet in hun hart wraakten wat hun mond verkondigde, dan hebben zij thans eene heerlijke gelegenheid om op nieuw hunne stem tot verdediging dier groote beginselen te verheffen. De feiten waarvan wij willen spreken, zijn in Julij jl. in Toscane voorgevallen.

De vraag is niet, of de Katholieke dan wel de Protestantsche godsdienst de ware is, maar of iemand het regt heeft om Protestant evenzeer als om Katholiek te zijn. Wij willen hier het feit van proselytenmakerij als genoegzaam bewezen aannemen; en dan vragen wij of eene daarop gegronde veroordeeling niet de grofste schending der gewetensvrijheid is. Het verzoek om gratie door den Groothertog afgewezen zijnde, is eene deputatie van Protestanten uit Frankrijk, Engeland, Zwitserland, Nederland en Duitschland thans op weg om bij hem ten gunste dier »misdadigers" te pleiten. Wij hopen dat zij gehoor zullen vinden bij den kleinzoon van Leopold I; in allen gevalle zullen de vrienden der godsdienstvrijheid in alle kerkgenootschappen het welslagen hunner poging wenschen."

FRANKFORT.

26 October.

De weduwe van den gewezen Koning van Frankrijk, de Prins de Joinville en de moeder der Hertogin van Orleans, zijn op hunne terugreis van Zwitserland hier aangekomen. De Hertogin van Orleans, die thans van haren val en borstbeenbreuk is hersteld, doch wier gezondheid veel geleden heeft, is hier ook aangekomen. Men meent dat zij het voornemen heeft, zich naar Engeland te begeven.

— De vertalingen van Hugo Victor's: *Napoleon Petit*, zijn evenals het oorspronkelijke, overal in beslag genomen.

— Den 22sten dezer overleed op zijn buitenverblijf te Hornau, digt bij deze stad, de als Schrijver en Staatsman bekende Baron H. C. E. van Gagern, in den hoogen ouderdom van 87 jaren.

— Volgens berigten uit Wiesbaden heeft de Nassausche Regering aan eene Engelsch-Belgische maatschappij vergunning verleend tot den aanleg van eenen spoorweg van Wiesbaden over den Westerwald naar Deutz. De gemagtigde der maatschappij was terstond naar Berlijn vertrokken, om gelijke vergunning van de Pruissische Regering te vragen. De spoorweg zou binnen drie jaren gereed moeten zijn.

— Dezer dagen hebben zich uit eene gemeente in Baden 184 personen, onder welke meer dan de helft kinderen, op kosten der gemeentekas naar Amerika begeven.

CALIFORNIE.

SAN FRANCISCO, 31 Augustus.

Gedurende de zes eerste maanden dezes jaars zijn 36,000 personen langs den zeeweg alhier aangekomen; onder deze waren 11,572 Chinezen. Het getal vertrekkenden was 10,000, waaronder 51 Chinezen. De aankomst langs den landweg is niet met zekerheid op te geven. Menig duizendtal bevindt zich thans op weg van de oostelijke Staten.

— De bevolking van Californië wordt thans geschat op 270,000 zielen, waaronder 15,000 Chinezen. Deze laatsten moeten echter niet worden medegerekend bij het schatten van het verbruik der artikelen in voorraad, behalve van rijst, die bijna alleen door de Chinezen wordt verbruikt. De aanvoer van goudstof uit het binnenland is genoegzaam, om aan de bestellingen te voldoen.

AUSTRALIE.

De wekelijksche opbrengst van ééne goudstreek, 70 mijlen van Malbourne gelegen, bedraagt nagenoeg 160,000 oncen, zoodat in evenredigheid de jaarlijksche opbrengst 20 millioen £ moet beloopen. Volgens eene daarop gegronde gematigde berekening zouden de Australische koloniën te zamen in een jaar niet minder dan 40 millioen £ aan goud opleveren. Als eene proeve van de groote verandering welke deze goudproductie in den maatschappelijken en volkshuishoudelijken toestand dier gewesten te weeg brengt, wordt medegedeeld dat men er thans de schapen van honderde mijlen verwijderde oorden naar de goudgraverijen drijft, slagt, het vleesch nuttigt, doch de huid en de talk als afval op de plaats verbrandt, terwijl vroeger alleen de wol en de talk waarde hadden en het vleesch weggeworpen werd.

Men rekent dat het aantal uit Engeland naar Australië verhuizende personen dit jaar 100,000 zal bedragen, het meerendeel waarvan reeds op weg is; en men is bezorgd dat de in Australië voorhanden levensmiddelen niet toereikend zullen zijn om eene zoo plotseling vermeerderende bevolking te voeden.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand,

Van den 21 tot en met den 27 October 1852.

BEVALLEN: H. Coster, geb. Zwaaneveld, Z. — G. de Goede, geb. Roelink, D. — M. Langerak, geb. van der Werf, D. — P. M. E. Milders, geb. Zaalberg, Z. — P. Koers, geb. Baas, D. — C. Bergman, Z. — T. van Wijk, geb. Kerkman, Z. — A. van Rhenen, geb. Hupje, D. — J. Kropff, geb. Gestman, Z. — G. de Matter, geb. Straat, Z. — S. S. la Lau, Z. — M. Basten, geb. Sommeling, D. — M. Krassenburg, geb. de Fey, D. — H. Hoefnagel, geb. Lollekens, D. — G. de Kler, geb. Henssen, D. levenl. — A. E. Sweistra, geb. Maas, Z.

GEHUWD: J. J. Savoor, Jm. en J. Heymans, Jd. — R. Bergman, Jm. en E. van dJr Tuin, Jd. — M. A. van Pijpen, Wedr. en C. J. Ingeneger, Jd. — J. van der Waard, Jm. en E. Cornelisse, Jd.

OVERLEDEN: C. R. Hoefsmit, D., 2 m. — J. Bleiji 26 j. — J. C. Noest, Z., 2 m. C. Spierenburg, 57 j. — H. A. van Trotsenburg, 17 j. — Antje Hartogh 84 j. — J. T. Frantzen, 51 j. — J. van Polanen, Z., 2 j. — S. Briejer, Z., 4 w. — D. A. L. M. Proot, Z., 13 m.

KERKNIEUWS.

ROTTERDAM 27 October. Heden zijn door den Breeden Kerkeraad der Nederduitsch Herv. gemeente alhier, de volgende Predikanten op het twaalftal geplaatst, ter voorziening in de vacature, ontstaan door het emeritaat, aan Ds. B. Stemberg verleend, als: DD. Berkhout, te Monster; Biehm, te Vlaardingen; Molster, te Haarlem; Niermeijer, te Wemeldinge; Boldanus, te Katwijk aan den Rijn; Stricker, te Dordrecht; Sluiter, te Weye; van Hasselt, te Sneek; Uden Masman, te Meppel; Diehl, te Lichtenvoorde; Hooykaas Herderschee, te Nijmegen, en Marissen van Loon, te Hoogezand.

218de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

3de Trekking. No. 3496 een prijs van *f* 1,500.
4de » Geene.

ADVERTENTIEN.

De Ondergeteekende, zijne Affaire gekwiteerd hebbende, betuigt zijnen geëerden Begunstigers en zoo velen anderen den hartelijksten dank, voor al de bewijzen van goedgunstigheid en belangstelling, welke hij gedurende eene reeks van jaren mogt genieten. Hij neemt de vrijheid, zijnen Zoon, die hem in zijne zaak zal opvolgen, in de welwillendheid van het geëerde Publiek met vertrouwen aan te bevelen.

J. A. BRESSER.

Ingevolge bovenstaande Annonce met primo November de **STALHOUDERIJ** van mijnen Vader zullende aanvaarden, neem ik de vrijheid mij in de gunst van mijne geëerde Stadgenooten aan te bevelen, terwijl ik trachten zal, mij het vertrouwen meer en meer waardig te maken.

P. BRESSER.

M. G. JOLLIE, SPEKMAN,

Nieuwen Rijn bij de Hooigracht,

heeft de eer de DAMES te annonceren, dat zij ontvangen heeft de **MODEL-HOEDEN** en **MUTSEN**, zich beleefdelijk aanbevelende.

LEYDEN, October 1852.

OPENBARE VERHURING

op Maandag den 15den November 1852, des middags ten 12 ure, op het Raadhuis der Gemeente *Leyden*, de VISCHWATEREN, genaamd: *de Zijl, de Braassemmeer, de Mare en Mussegeb*, voor den tijd van *vijf jaren*, ingaande 1e Januarij 1853.

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 30sten October 1852, bij Opveiling en op Zaturdag den 6den November 1852, bij Afslag telkens des avonds ten 6 ure, van:

No. 1. Een HUIS EN ERF, waarin de *Logement- en Stalhouders-Affaire* met het beste gevolg wordt uitgeoefend, op de Hoogewoerd, aan den hoek der Binnenvestgracht, Wijk III. No. 27. — No. 2. Drie STALLEN op de Binnenvestgracht, Wijk III. Nos. 30, 32 en 33. — No. 3. Twee PAKHUIZEN, aan het Galgewater, omtrent de Korte Kruisstraat, Wijk V. No. 238A en B.

En voorts op Zaturdag den 30sten October 1852, bij Opbod en Afslag, van onderscheiden HUIZEN en ERVEN. Allen binnen *Leyden*.

De voorschreven Perceelen kunnen worden bezigtigd daags voor en op den dag der Veiling en van de Toewijzing, terwijl informatiën te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden* en van de twee Pakhuizen onder No. 3 vermeld, mede ten Kantore van den Notaris D. N. ROSKES, aldaar.

Verkooping van eene belangrijke verzameling van BOEKEN en PLAATWERKEN, bij den boekhandelaar C. G. MENZEL alhier, op Woensdag den 3den November 1852 en volgende dagen.

De Catalogus is bij bovengemelde te bekomen.

HOLLANDSCHE, FRANSCHE, DUITSCHE EN ENGELSCHE LEESBIBLIOTHEEK,

INHOUDENDE 10310 BOEKWERKEN,

waaronder de meest gezochte Historische-Romantische Schrijvers voorkomen, alsmede de voornaamste TIJDSCHRIFTEN.

Op heden ziet het licht het XXVIIIste vervolg op den Catalogus der bovengemelde Leesbibliotheek bij C. C. VAN DER HOEK, Boekhandelaar op de Breedestraat tegenover het Stadhuis.

Voorloopige Aankondiging.

Uiterlijk met den aanvang van het Jaar 1853, zal bij eene genoegzame deelneming, ter Drukkerij van H. R. DE BREUK alhier, wekelijks worden uitgegeven een *Nieuwsblad*, onder den naam van:

WEEKBLAD VAN LEYDEN.

De Redactie hoopt weldra een meer uitvoerig Prospectus daarvan aan de Ingezetenen dezer Stad aan te bieden.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 27 October.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	$63\frac{5}{16}$	$63\frac{3}{8}$	$63\frac{5}{16}$
Dito Certificaten	» 3 »	76	$76\frac{3}{16}$	76
Dito dito	» 4 »	95	—	—
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	$94\frac{9}{16}$	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	—	—	—
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	» »	83	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	101	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	$75\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	$107\frac{3}{8}$	107	107
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	$106\frac{3}{4}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	$96\frac{7}{8}$	—	—
Dito 1840	» 4 »	$90\frac{3}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	$90\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	—	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4 »	$85\frac{3}{4}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500 »	$161\frac{1}{2}$	162	—
SPANJE, Obligatiën	à 1 pCt.	$24\frac{7}{8}$	25	$24\frac{7}{8}$
Dito Obligatiën	» 3 »	$50\frac{1}{4}$	$50\frac{7}{16}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 5 »	$45\frac{5}{8}$	$45\frac{7}{8}$	$45\frac{7}{16}$
Bewijzen Coupons		8	$8\frac{3}{8}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	$96\frac{3}{4}$	—	—
Dito	» 4 »	69	—	—
Dito Metall.	» 5 »	77	$77\frac{1}{4}$	—
Dito Nieuwe	» 5 »	$89\frac{7}{8}$	90	$89\frac{7}{8}$
Dito 1847	» 2½ »	40	$40\frac{1}{4}$	—
BELGIË, Banc.	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	$51\frac{15}{16}$	$52\frac{1}{4}$	$52\frac{1}{16}$
BRAZILIË, 1824 100 £	» 5 »	$99\frac{1}{2}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5 »	$41\frac{1}{16}$	—	—
Dito dito	» 4 »	$37\frac{3}{4}$	—	—
VENEZUELA,	» 3½ »	—	—	—
MEXICO,	» 5 »	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën		[illegible]	—	—
Grieken		[illegible]		

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU,